

Гретта МАРАХОВСЬКА,
Микола БІЛОКОПИТОВ (фото)

66

Офісно-готельна чи все-таки мистецька доля Андріївського узвозу?

Реставрація й реконструкція Андріївського узвозу, схвалені КМДА в рамках концепції його перетворення на центр культури та дозволять, розпочалися ще в жовтні 2011 року. Від самого початку тут заплановано будівництво десяти торгово-розважальних і готельних центрів. Нині перший етап – ремонт доріг, мереж, проведення електрики та інших комунікацій – майже завершено. Архітектурною особливістю узвозу є переважно 2–3-поверхові будинки, а десять новобудівель-високоповерхівок (близько десяти поверхів за проектом), випадатимуть із «загального контексту».

Проте голова столичної міськдержадміністрації **Олександр Попов** пообіцяв киянам зберегти культурно-мистецьке призначення Андріївського узвозу. Та під загрозою опиняються саме майстерні художників і мистецькі галереї, які, власне, і відповідають цьому призначенню. Найбільшим осередком майстерень на Андріївському узвозі є будинок № 18, де розташовані 18 художніх майстерень Національної спілки художників України. «Боротьба» за цей будинок триває вже досить довго. За словами художника **Олександра Добродія**, 1982 року творчі майстерні в будинку було орендовано спілкою в Подільської РДА. За спілчанські кошти тоді ж здійснено ремонт. 2000 року угодою між спілкою та Подільською РДА оренду будинку продовжено. Більше того, чорним по білому записано: художники можуть займати площу будинку до її реконструкції. Проте, як повідомив голова комісії Київради з питань культури та туризму **Олександр Бригинець**, план реконструкції та реставрації самого Андріївського узвозу ніхто досі не затверджував. А 2007 року стало відомо, що цей будинок, усупереч бажанню спілки його приватизувати, купили приватні структури. Після судових розглядів «рахунок» виявився не на користь спілки. Напередодні нового 2012 року власник будинку висунув вимогу звільнити приміщення через порушення протипожежних норм. За слова-

ми заступника голови київської організації Національної спілки художників України **Сергія Брильова**, пошук господаря ТОВ «Авіанбуд», яке судиться з художниками за приміщення, приніс несподіваний результат: адреса реєстрації згаданого товариства виявилася липовою.

«Позиція Спілки художників України є слабкою та непослідовною. Проте саме нині треба мати наступальну позицію й вимагати від київської влади надати будинку № 18 статус закладу культури», – наголосив **Олександр Бригинець**. Але питання про надання будинку статусу пам'ятки архітектури, порушене ще 1998 року, вкотре відхилено.

Цей будинок зводили з 1870 року у дві черги за проектами двох видатних архітекторів – А. Крауса та П. Спаро, учня Вікентія Беретті, який є автором багатьох споруд на території Києво-Печерської лаври, Видубицького монастиря та будинку № 4 на Андріївському узвозі, що має статус пам'ятки.

За словами члена Асоціації «Андріївський узвіз» **Владислави Осьмак**, ця споруда може претендувати на статус культурної пам'ятки хоча б завдяки визначним іменам архітекторів. Крім того, її долю не можна розглядати поза контекстом усього, що відбувається з Андріївським узвозом. Бо майже недоторканих історичних місць тут залишилося дуже мало. А будинок № 18 належить саме до таких споруд, тому його вартість одразу зростає.

У свою чергу, президент Асоціації артгалерей України **Віктор Хаматов** повідомив, що більша частина будівель на Андріївському узвозі давно належить різним бізнес-структурам, і наголосив на відсутності у владних структур культурної політики стосовно міста.

20 січня на прес-конференції в УНІАН **Олександр Бригинець** зазначив, що Стратегією розвитку Києва до 2025 року передбачено спорудження 1000 мистецьких галерей: тобто на кожні 3150 жителів столиці буде одна галерея. Але навіть у разі виконання цього плану в галереях нічого буде виставляти, адже художників виганяють із їхніх майстерень. Він підкреслив, що питання про долю Андріївського узвозу треба винести на референдум, на якому, до речі, **Олександр Попов** збирається затверджувати Генеральний план розвитку Києва до 2025 року. За словами **Олександра Бригинця**, кияни мають визначитися, чи хочуть вони зберегти мистецьке призначення Андріївського узвозу, чи хай ця вулиця перетвориться на офісно-готельну.

